

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 17. helmikuuta 2020
(OR. en)

5798/20

RECH 22
COMPET 28

ILMOITUS

Lähtettäjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Asia: *Kilpailukykyneuvoston 27. ja 28. helmikuuta 2020 pidettävän istunnon valmistelu*

Strateginen lähestymistapa kansainväliseen yhteistyöhön tutkimuksessa ja innovoinnissa

– *Periaatekeskustelu*

Valtuuskunnille toimitetaan ohessa puheenjohtajavaltion ilmoitus aiheesta "Strateginen lähestymistapa kansainväliseen yhteistyöhön tutkimuksessa ja innovoinnissa" kilpailukykyneuvostossa 28. helmikuuta 2020 käytävää periaatekeskustelua varten.

Strateginen lähestymistapa kansainväliseen yhteistyöhön tutkimuksessa ja innovoinnissa

Tiede on ratkaisevassa asemassa tulevan vaurautemme kannalta. Edistyminen monilla aloilla – ilmastonmuutoksen vaikutusten rajoittamisesta kansalaistemme terveyden parantamiseen tai toimiin, joilla varmistetaan demokraattisten arvojen kunnioittaminen – riippuu tutkimuksessa ja innovoinnissa saavutetusta edistymisestä.

Euroopan osuus koko maailman tieteellisistä julkaisuista on yksi kolmasosa, joten Eurooppa on edelleen yksi parhaiten suoriutuvista järjestelmistä maailmassa. Sen kilpailuasema on kuitenkin uhattuna sen tärkeimpien maailmanlaajuisen kilpailijoiden kasvavan vaikutusvallan johdosta. Sen lisäksi unionilla on edessään myös sisäisiä haasteita. Yksi Euroopan suurimmista ja vahvimista kansallisista tutkimusjärjestelmistä on juuri lähtenyt EU:sta, ja unionin on määriteltävä tuleva suhteensa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

Tämä vaativa tilanne olisi otettava huomioon päätettäessä EU:n strategisesta lähestymistavasta tutkimuksen ja innovoinnin alan tulevaan kansainväliseen yhteistyöhön.

Kyseinen kansainvälinen yhteistyö on ollut tärkeä osa EU:n ulkoista strategiaa. Euroopan unionin perustamissopimuksen mukaan "yhteistyön edistäminen kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa unionin tutkimuksen, teknologisen kehittämisen ja esittelyn alalla" on yksi keskeisistä toimista, joita unioni toteuttaa saavuttaakseen tieteellisen ja teknologisen perustansa lujittamista koskevan tavoitteensa. Kansainvälisen yhteistyön pitäisi helpottaa osallistumista yhteisiin toimiin sekä mahdollistaa huippuosaamisen ja tutkimusresurssien keskinäinen saatavuus ja kestävien ratkaisujen yhteiskehittäminen maailmanlaajuisiin haasteisiin Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti samalla kun varmistetaan, että tällainen yhteistyö palvelee EU:n pitkän aikavälin etuja. Tällaista yhteistyötä on myös arvioitava nykyisten EU:n prioriteettien, kuten EU:n vihreän kehityksen ohjelman ja Euroopan digitaalisen valmiuden kannalta.

Kansainvälisen yhteistyön olisi paitsi mahdollistettava se, että maat saavuttavat yhteiset tavoitteet ja saavat keskinäistä hyötyä, myös helpotettava eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) kansainvälisen ulottuvuuden jatkokehittämistä ja täytäntöönpanoa. Tällaisenaan kansainvälinen yhteistyö tukee järjestelmällistä tiedon jakamista ja jäsentämistä, asiaan liittyvän tietämyksen yhdistämistä ja tutkijoiden vapaan liikkuvuuden mahdollistamista. Monilla kolmansilla mailla on tutkimuksen ja innovoinnin alalla pitkäaikaiset ja vahvat yhteistyöhön perustuvat yhteydet EU:hun, ja ne ovat osallistuneet eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamiseen sen perustamisesta lähtien. Niiden integroitumisella EU:n talouteen ja niiden maantieteellisellä läheisyydellä on myönteisiä heijastusvaikutuksia EU:n talouskasvuun. Nykyiset vahvat tieteelliset verkostot ja yhteydet ovat näin ollen tärkeitä.

Yksi unionin tärkeimmistä kansainvälisen yhteistyön välineistä on sen tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma. Kansainvälinen yhteistyö otettiin täysimääräisesti mukaan seitsemänteen puiteohjelmaan, sitä vahvistettiin Horisontti 2020 -puiteohjelman toimissa avaamalla nämä entistä enemmän kansainvälisille kumppaneille, ja se asetettiin aiempaa selvemmin etusijalle Euroopan horisontti -ehdotuksessa. Käytännössä kansainvälinen yhteistyö on kuitenkin Horisontti 2020 -puiteohjelmassa vähentynyt seitsemänteen puiteohjelmaan verrattuna, ja saatuja kokemuksia on näin ollen tarkasteltava huolellisesti tulevia toimia silmällä pitäen. Kokemukset osoittavat, että maailman parhaita yliopistoja voidaan houkuttaa tehokkaammin esimerkiksi muuttamalla avustussopimuksen mallia, yksinkertaistamalla hallinnollisia menettelyjä, ottamalla käsiteltäväksi kansainvälisen yhteistyön kannalta merkityksellisempiä aiheita tai maksimoimalla yhteistyö yhteistä strategista etua koskevilla aloilla, mitä eräät kolmannet maat ovat jo pyytäneet.

Kansainvälisten kumppaneiden kanssa tehtävän tiiviin ja merkityksellisen yhteistyön on perustuttava vankkoihin kriteereihin, joita voivat olla kumppanien suhde EU:hun, niiden tutkimus- ja innovointikapasiteetti, sääntöihin perustuva avoin markkinatalous, mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeudet, tai kansalaisten taloudellisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin parantamiseen tähtäävien politiikkojen edistäminen.

Näin ollen kansainvälisessä tutkimuksen ja innovoinnin alan yhteistyössä otetaan huomioon erilaisia tekijöitä, ja se voi olla erilaista riippuen maista, joiden kanssa yhteistyötä tehdään, olemassa olevista puitteista ja käsiteltävistä kysymyksistä. Avoimuus on tässä suhteessa tärkeä näkökohta, mutta unionin etujen turvaamiseksi saattaa olla tarpeen ottaa käyttöön joitakin ehtoja. Vaikka tutkijat itse ovat usein avoimuuden puolestapuhujia ja tieteen yhdistäviä voimia, he ovat myös huolestuneita avoimuuteen liittyvistä riskeistä.

Kaikki edellä esitetyt seikat huomioon ottaen puheenjohtajavaltio katsoo, että on korkea aika käydä keskustelu siitä, millainen strateginen lähestymistapa EU:lla olisi oltava tutkimuksen ja innovoinnin alan kansainvälisessä yhteistyössä. Edellä esitetyn perusteella ministereitä pyydetään keskustelemaan seuraavista kysymyksistä:

- 1. Miten tutkimuksen ja innovoinnin alalla tehtävästä kansainvälisestä yhteistyöstä saatavat edut olisi suhteutettava unionin etujen turvaamiseen? Missä tapauksissa yhteistyötä tiettyjen tahojen kanssa olisi rajoitettava?*
- 2. Miten EU voi varmistaa parhaat mekanismit lahjakkuuksien houkuttelemiseksi EU:n ulkopuolelta säilyttäen samalla oman lahjakkuusreservinsä?*
